

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Železnice na balkanskem poluotoku.

Mnogoletnim diplomatskim naporom se je končno prošlega meseca posrečilo, iz turškega sultana izvleči irado, s katero se ukazuje Porti, naj podpiše pogodbo glede gradnje „spajnih vzhodnih železnic“, skleneno s finančno skupino, ki je sestavljena iz Banke otomanske, Pariškega Comptoir d' escompte in Deželne banke avstrijske. S tem pa je bil storjen spčetek trgovskega življenja, čegar posledice za narodno-gospodarski, ob jednom tudi za politični razvoj balkanskih držav, nič menj tudi avstrijske naše države se s človeško bistrumnostjo pregledati in naštetni nikakor ne dajo! Kadar se občila na poluotoku balkanskem tako popolnijo in tako naslonijo na železno cestovje avstro-ogersko, da se bode z Dunaja lahko prišlo v Carigrad v 35 urah, v Solun pa v 25 urah, potem imajo avstrijski naši uplivi trgovski in politični novo širno in rodovitno polje — pred pragom. A do tega premenitnega smotra je od rečene sultanove irade samo jeden korak, in razloga nam je torej dovolj, da se sedaj nekoliko ozremo na balkanski poluotok, na stvari, ki se za našo bodočnost snujejo, kakšne so bile in kakšne biti utegnejo.

Vse evropske države so bile že dolgo preprenene z železnicami, s temi novodobnimi hitrimi, cenimi občili, predno se je Turčija domislila, da bi tudi zanj bilo dobro kaj tacega. Zgodilo se je to mej 50-im in 60-im letom, toda ne iz ozirov narodnogospodarskih, nego iz vojaških. Mislili so v Carigradu, da bi pohlepni sosedom duri na stežaj odpirali, če bi svoje železnice gradili do meje in zvezali jih z vnanjimi občili. Najbrže zato so tudi začeli železnice staviti od juga proti severu; jedna glavna proga teče od Carigrada po Traciji proti nekdanji pokrajini bolgarski do stare srbske meje s konečno današnjo postajo Jamboli; druga glavna proga pa drži od morja egejskega, od znamenitega pristanišča Solunskega preko Makedonije v Bosno in Hercegovino ob albanski zemlji in njena konečna postaja je dandanes Mitrovica. Vender pa tudi te železnice neso še popolnem dovršene, da si vozijo 11 let. Pomankanje denarja in pa zadnja rusko-turška vojna so zavirale to dovršitev, ki bi se pa se ve da tudi brez tega ob proverbijalni turški lenobi le počasi doganjala. Dogovor Berolinski iz

leta 1878, ki uravnava in ustanavlja razmere v orijentu, je pa ob jednom tudi ukazal, da se ima Dunaj zvezati prvič s Carigradom preko Srbije in Bolgarije, drugič s Solunom preko Srbije in Makedonije. Prvi korak do tega je bilo mejsobno sporazumljenje Avstro-Ogerske, Turčije, Bolgarije in Srbije in dognati je, bila je naloga tako-imenovani Conference à quatre, ki je prvi pot zborovala vzpomladi 1881. leta na Dunaji. Mislilo se je, da bode šlo gladko. Toda prva je bila Turčija, ki se ni hotela udati; z jedne strani se je spominjala krilate besede iz Andrassyjeve dobe, besede: „au delà de Mitrovica“, s kratka bala se je pot odpirati Avstriji; z druge strani pa so jej šepetali na uho Angleži in jej odsvetovali na vse strani. Angležem namreč nikakor neso godile orientalske železnice, ker so takoj spoznali, da se z njimi avstrijski in nemški trgovini odpre tržišče, na katerem so bili dosihdob sami gospodarji. Angleška trgovina je od morja gori pritiskala, kakor je hotela, nihče je ni v monopolu motil, ker, kakor smo videli, Turčija je rečeni progi gradila od juga proti severu, a tukaj jih ni priklopila k vnanjim železnicam. Tako so angleški fabrikati hodili preko Soluna, Carigrada, tudi čez Črno morje prišli do Galaca in odtod naprej po Donavi. Tudi Bolgari so se obotavljali, to pa največ vsled ruskih uplivov. Samo srbska kraljevina je 1880. leta, sklenivši trgovinsko pogodbo z Avstrijo, ob jednom tudi podpisala železniško konvencijo ter zvesto spolnila jo v zmislu Berolinskega dogovora. Tudi Ogerska je potegnila novo progo od Pešte preko Novega Sada do Zemlina ter postavila veliki železnocestni most čez Savo. V 9. dan maja 1883 je Conférence à quatre na Dunaji vender-le dognala sporazumljenje in dotično konvencijo so potem oktobra meseca tudi potrdile vse štiri države. Določeno je, da morajo vse spajne orientalne železnice biti gotove do 15. oktobra 1886. leta. „Slov. Narod“ je vlani poročal, kako je Turčija iskala in iskala, da bi jej tudi po tej konvenciji ne bilo treba biti mož-beseda. Avstrijska diplomacija pa je gospodi v Carigradu precej jasno zatrjevala, da je stvar neodkladna. In tako smo konečno srečno dospeli do sultanovega ukaza in če se zopet kaj „orientalskega“ vmes ne pripeti, bodo se gradile tudi ostale orientalne železnice in drugo leto v jeseni bode Dunaj zvezan naravnost s Carigradom in Solunom. Železnica od

Dunaja do Carigrada bode potem dolga okolu 1680 klm., železnica od Dunaja do Soluna pa okolu 1300 kilom.

Že ta kratka zgodovina snujočih se železnic na balkanskem poluotoku pravi nam, da bodo te železnice imele svetoven pomen. Z železnico preko Soluna bode morska pot v Egiptet popolnudi dan krajši v primeri s sedanjo progo preko mesta Brindisi. Preko Soluna torej bode Evropa poslej hodila v Indijo, tako popotniki, tako pošta. Angleška-indiška-avstralska pošta, „Overland mail“ se imenuje, ima tedaj še pot čez Brindisi.

Kakšen sad pa bodo donšale bodoče te železnice nam Avstrijem? Jeden glas je, da dober, jako dober. Ne odpre se sicer po teh železnicah novo, dosedaj nepoznano tržišče avstrijskemu blagu. Toda dobiček se nam obeta s tem, ker bomo potem na jug naše izdelke in pridelke lahko pošiljali hitreje, naravnost in v primeri z manjšimi stroški. Naši fabrikati bodo laglje konkurovali z angleškimi, francoskimi in belgijskimi, s kratka: orientovo tržišče se približa naši trgovini. Nadalje pa bode z novimi železnicami pomagano tudi domačim, južnim pokrajinam, veliko več bodo lahko svojega produkta izvažali, s tem pomnožili si blaginjo. A to hodilo bode tudi nam prav, ker z večjo blaginjo domačinov, katerim mi ponujamo blago, rasti mora tudi njih konsum, naš eksport v njihove dežele. Dvojni napredek, dvojni dobiček sme tedaj pričakovati naša obrtnost, naša trgovina, prvič bodeti laglje konkurovali, drugič se jima pomnoži eksport, ker bode večji konsum orientanta. Prodirale pa bodo po novih železnih cestah v orijent hitreje tudi nove, protislamitske, krščanske in kulturne ideje, olehčale bodo občevanje z zaostalimi narodi in tako pospeševale tudi koristi narodno-gospodarske. Skoraj usehlo drevo balkanskega poluotoka se bode torej zopet obraslo, s cvetjem obdalo in sad rodilo. Skrb Avstrijev bodi, da se veje tega drevesa za časa nagnejo na našo stran!

M.

(Pride še jeden članek.)

Protiodgovor g. prof. Šukljeju na njegovo pismo, natisneno v 44. in 45. številki „Ljubljanskega lista“.

(Dalej.)

V občje pa blišči v oči pri vsem dosedanem delovanju deželnega zbora kakor rudeča nit, slepa

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Osmo poglavje.

Truth, Humbug and Co.

(Dalej.)

Stopil sem v nezatno hišo, ki ni imela drugega znamenja kot bakreno ploščo na zidu; na tej se je čitalo: Pariški Telegraph. Truth, Humbug & Co., lastniki in uredniki. Pred mano so bile duri iz zelenega sukna; odprl sem jih ter stal nasproti malemu možu, ki je bil popolnema črno oblečen in do vrata zapet: bil je g. Truth. Sedel je pred pisno mizo iz malaškega oreha ter je držal v roki velikanske škarije, s katerimi je iz nekega angleškega časnika izstrizal dolge kosce; te je metal v nekako skrinico za liste, ki je bila s tiskarnico v zvezi. Tako uredovanje je bilo gotovo kaj ceno.

Kaj želite, gospodine? vprašal je ter me niti pogledal ni, niti pretrgal svojega dela.

Jaz sem doktor Danijel Smith, odgovoril sem mu resno in počasi, ognjegasilce v sedmem krdelu, prav tisti, katerega ste v svojem zadnjem večernem listu toli blagovoljno hvalili.

Dobro, pravi časnikar ter je dalje izstrizal. Česa pa želite?

Vam zahvaliti se, gospodine; vam plačati dolg hvaležnosti.

Ves osupnjen me je pogledal.

Vi mi neste ničesar dolžni, doktor. Razglašaje vaše lepo dejanje, storil sem le svojo dolžnost, izvršil svoje opravilo; in vi ste mi včeraj pridobili nad dve sto dolarjev. Vi nikakor meni neste navezani.

Na to se je zopet lotil svojega dela ter me celo povabil ni, da bi se usedel.

Gospod Truth, rekel sem mu suhoparno in imenitno, prav nič mi ni mari, zakaj ste vi včeraj tako delali; vi ste mi s tem storili dobroto, jaz sem in ostanem vaš dolžnik.

Ravno sem mislil zapustiti sobo, ko je vzdignil glavo ter trdno v mene uprl velike črne oči, katerih bolehní pogled me je osupnil.

Doktor, rekel je s hropečim glasom, če vi res na vsak način silite, da bi poravnali dozdevni dolg, tu le imate priliko. Povejte mi prav odkritosrčno, za katero boleznijo jaz trpim in koliko časa imam še živeti.

Ustal je, položil roko na srce ter je h kratu obstal. Popadla ga je huda naduha. Potipal sem mu za žilo, poslušal njegovo sopenje ter ga preiskal; znamenja mi neso dopuščala nobene zmote.

Doktor, rekel mi je Truth, vprašam vas za resnico. Kdor je, kot jaz, navajen resnico povedati celemu svetu, močen je tudi dovolj, da jo sam poslušam.

Vi imate, odgovoril sem, neko bolezen na srci, ki pa ni nikakor neozdravljiva. Cigarice iz stramonija vam bodo v veliko olajšavo. Če pa hočete ozdraveti, treba vam je čiste sape, mirnega življenja, miru telesnega in duševnega, samih stvari, katerih v časnikarskem urednišči ne nahajate.

Hvale, doktor, odvrnil mi je; isto mi je danes zjutraj svetoval moj zdravnik. Odpovedati se moram trudapolnemu svojemu opravilu; naj bode; čim prej, tem bolje. Yankee se nikdar ne ozira nazaj. Doktor, kupite od mene moj časopis, za dvajset tisoč dolarjev

hoja za vlado in ne več z vlado, čista udanost v njeno voljo. Jaz nečem izrekati nikake sumnje o tem doslej nenavadnem prizoru, Vam, gospod profesor, so morda uzroki početka in prisiljenega nadaljevanja tega pojava bolje znani. Toda jedno smem reči z gotovostjo: da je vladi to stanje naše stvari vzeto prav od srca, našim državnim poslanecem pa da so šli s tem vsi upi po vodi. Poprej kazali so vladni lahko na izjave nasprotnega deželnega zbora, sedaj s tem večjim veseljem na apatičen narodni deželni zastop, počeniši z verifikacijo pa do brezpomenne „izjave“. Pri takih okolnostih je pač zaman vse borenje; ako državni poslanec nema trdne podpore v deželnem zastopu, ako se njegovim težnjam nasprotuje, če prav samo z molčanjem, onda se pač sedi in — molči.

Molči! to mislim sploh v širjem pomenu; ne zahtevam namreč od vsacega državnega poslanca srca užigajočih govorov, nego poslanec molči v zboru in v odsekih ter mu mandat sploh ni več toliko na srci, ker vé, da je ves trud zastoj. Tako mirno molčanje je seveda vladi ljubo in dozdevno kot plačilo odpade včasih kaka mrvica bogati mizi, kadar pa posamni prosi pravice in spolnitve obečanj, onda se dotični odbije ali še osmeši po vrhu.

Pogledite Dalmatince, oni ne molčé na tak način, toda oni imajo deželni zbor za sabo, zato pa ne moledovajo, nego povedó, kaj jih teži in ustreže se jim. Možkost velja povsodi! In Vi, gospodine, kateremu so ravno uzroki malega upliva naših državnih poslancev jako dobro znani, Vi se jim upate ta mali upliv oponašati? Potrkajte se pred vsemi na prsa! Voditelj k boljšemu pač niste bili, a pomočnik k razdoru in razpadu!

Zadnji čas je predsednik sedanjega ministerstva v državnem zboru priznal gotovo činjenico, da vlada naša ni parlamentarna, a jaz mislim, da je še koja stopinja mej parlamentarno vlado pa do vladnega oskrbnitstva in varstva naših izvoljenih poslancev.

Časi neso dobri, a slabo za vlado in nas, ko bi se kdaj zopet vrnila ona doba občnega pokroviteljstva, v katerih je srečo in nesrečo vsacega posamnega kraja določavala dvojica, trojica vsemožnih oseb.

Zatekli ste se dalje, gospodine, na polje narodnega gospodarstva in spomnili ste se sedanjih in bodočih socialnih idej. Nikdo ne more oporekati, da je tem v času, ko je vedno več potreb, a vedno manj kruha, odmerjeno še odločilno mesto v svetovnem življenji. Prav je, da nam je poleg narodnega pred vsem to vprašanje na srci, a misliti ne smete, da se pred vami nikdo od narodnih poslancev zanj brigal ni.

Naopak, kdorkoli od nekdanj opazuje njih delovanje, mora po pravici potrditi, da je bilo gmotno stanje prva njih skrb in kdo nam je pač v zadnjem času sestavil podatke, na katere se moramo za prihodnje delovanje v tem oziru opirati, kakor ravno jeden najstarejih narodnih poslancev; kdo drugi, nego dr. Vošnjak. A on Vam ni „persona grata“ kakor je iz vsega posnemati. Ugajajo Vam, odgovarjajoč novim Vašim nazorom, bolj možje, ki se pečajo izključno z narodnim gospodarstvom, pri nas rekel bi s kmetijstvom, ki imajo pri dotičnih društvi odločilno besedo, ki pa ravno za našo dolensko stran stran skrbé tako, da Bog pomagaj, ki

vam prepustim svoj delež; v šestih mesecih ste jih zaslužili. Li hočete?

Vraga! vzkliknil sem, vi pač naglo delate! Jaz časnikar! To je čast, na katero nikdar mislil nesem.

Pa mislite sedaj na njo! Za poštenjaka je to najimenitniši stan. Ali je kaj lepšega nego svoje brate voditi po poti pravice in resnice?

Kdor le od daleč opazuje stanje časnikarja, čisla je bode komaj; kdor se mu pa približa, hoče, ne vem zakaj, stalno se pečati s časnikarstvom. Časnikarji se vrsté k istemu stanu kakor gledališki igralci. Vse jih zaničuje in vse jih zavida. Ti vlačugarji (cigani) so duhoviti; kdor se ob njih drga, čuti se manj prostomeščanskega. Ni nobene še toli lepe gospe, katera se bi ne čutila srečno, če se more približati imenitni nalotnici (lepoticici po novi šegi — coquettes). Ni ga državnika, ki ne bi določeno uro se lizal tem čmernim pisčem, če se celo skromno ne uvrsti sam mej časnikarje. Nehotoma je predlog g. Trutha ugajal mojej nečimernosti; ugajala mi je misel, da bi vodil javno mnenje. Koliko se bi od moža, kot sem jaz, naučila ta nevedna

kupujejo plemensko živino le za gorenske graščake in ki se opažajo proti vsaki dobri novosti — pač iz narodno-gospodarskih ozirov!

Pa bodi Vam, ako se uklanjate takim narodno-gospodarskim korifejam, držite se njih načel, a ne samo njih, sicer bi človek mislil, da imate jedno samo misel, česar se tako bojite. Ta sama misel, ta sama ideja o borenji za kruh nam še ne zadostuje, nego prva ideja iz vseh ima biti posebno narodu kakor smo mi: narodnost. V boritvi za narodnost našo, za najidealnejšo stran življenja našega, v tej borbi smo vzrasli in boja poprej ponehati ne moremo, dokler nam ni dejansko zagotovljena v vseh slojih življenja.

Blaginja naroda nam je na srci pred vsem, a toliko imamo še spoštovanja do njegovega jezika in do slovanskih njega svojstev, ter še toliko idealizma da rajši trpimo z njim največjo bedo, kakor da se potujčimo za judeževu plačilo polnega gmotnega blagostanja. Rajši ostanem bori Kranjec, nego da sem bebast Gornještajerec. Gospodine, Vi se postavljate do Bismarkovih škorenj in hočete stopiti vanje. Jaz se ne upam izreči sodbe o njegovih, posebno narodno-gospodarskih eksperimentih, a strah navdaja človeka, ako se spomni Lorenca Steina rezkih besed, da se hibe prouzročene po slabi upravi sicer dajo popraviti, a napake v narodnem gospodarstvu da se maščujejo v deveto koleni. In da si je Bismarek zadnji čas velik novotar v državnosocialnem smislu, tega bi nikomur ne svetoval, da bi mu vsled teh idej idejo narodnosti potiskal v temen kot, železni kancelar bi ga dejal mej svinčene podplate, da bi mu drugoč ne prišlo zopet take misli. Ako pa dvomim o popolnem vspelu novejih naporov Bismarkovih, to smem, gospodine, skoro za gotovo in z žalostjo reči, da bodemo od Vaših narodno-gospodarskih napenjanj težko kaj užili.

Naša dolenska železnica visi še v zraku; ko bi jo zidala dežela sama, bi se morda — dovolila, no, v ta smoter nam ni trebalo čakati tega ministerstva! Vinarska šoa se je zopet za leto dni odložila, in kdo zna, kdaj bode iz obeh kaj? Daj Bog, da se motim! Vse dosedanje vlade so pred Dolenci zatiskale ušesa, temu pa niso bili krivi menda prejšnji naši nemčurski poslanci in so gotovo še manj naši sedanji narodni. Moje prepričanje je, da z golo popustljivostjo ne opravimo nič.

Gospodine, proti mojemu izreku, da se nekolekovani dn vnuk briga „le za kranjske Slovence“ (nisem rekel inključivo le) poklicali ste na pomoč razne nemške čifutske novine. Saj ste čuli, kako je govoril Plener o naših razmerah? Ako govore vodje nemške stranke tako, kaj zahtevate pri čifutskem novinarji? Ako nas ne držé za vrat, smo jim presvobodni. Kaj hočete torej s tacimi jalovimi dokazili?

V pravdo za svoje nazore priveli ste dva tehtna zvedenca barona Winklerja in pokojnega viteza Schneida. Čast jima, oba delavna moža! A gospodine, pritrditi mi morate, da je dež. predsednik vendar le uradnik in sicer političen uradnik in pokojni Schneid je bil tudi. Vsak je v svojem krogu prouzročil dokaj dobrega, toda glavna točka je vender, da zoper vodila vlade političen uradnik celo ne sme ravnati, tudi ko bi proti njegovemu prepričanju bilo, kajti sicer bi moral svoje mesto pustiti. Vse dosedanje vlade pa so imele za do-

topa množica, ki se zove občinstvo! Le zavest časti in prednosti mi je branila, da se nesem udal tej neumnosti.

Dnevnik voditi, rekel sem svojemu bolniku, je pretežavno za vsakega, ki pri tem delu ni bil rojen in odgojen.

Ne, nič ni bolj priprostega. Vsedite se sem k meni, ostanite tu dve uri in poznali bode vse skrivnosti tega opravila. Prav za prav se vse delo suče le okolu jednega samega pravila: povedati resnico, nič kot resnico, popolno resnico.

Radovednost me je premagala. Vsedel sem se na velik naslonjač iz rujavega usnja, postavil sem palico mej noge ter sem bolno roko opiral na palično glavico. Tako nastanjen odprl sem tobačnico, katero je nekdo na mizi pozabil, ter sem pogledal g. Trutha in mu rekel:

Dragi Aristid, vaše gaslo je lepo; a mej nama, ali ni prelepo? Doslej sem na polji časnikarskem opazoval, da lagati je bilo pravilo, resnico povedati pa izjema.

Kje sta pa to opazovali, navihani doktor (d. machiavelique)? V stari Evropi, morebiti? Na

godke in razmere na slovanskem jugu zavezane oči. Vsak pridobitek bodisi glede šol bodisi glede uradov ali sploh vseh javnih naprav treba jim je iztrgati iz rok, one misle baje res, da bodemo s priučeno nemščino dobivali kruha v Nemcih ali na Jugu — ki se ima pa še ponemčiti. Jedno kot drugo je ljuta prevara in Vi gospodine gledate skozi očala jako motna, ako ste tudi v tem oziru mislij vlade, katere ste se s tako ljubeznijo oklenili. Ako Vam je gmotna blaginja naše mlade inteligence na srci, onda morate priznati, da jej v bodočnosti znanje slovanskih in romanskih jezikov pomore mnogo več, nego znanje nemškega. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. marca.

Nemški konservativni listi kaj ostro pišejo proti naučnemu ministru baronu Conradu zaradi njegovih govorov v **državnem zboru**. Ko bi kdo sodil po izjavah teh listov, mislil bi, da nemški konservativci se prej ne bodo pomirili z vlado, dokler Conrad ne odstopi. Mi pa nismo tako optimistični in smo tega mnenja, da bodo ti Nemci proti vladi mirnejši po volitvah, kakor so pred volitvami. Ako dobro preudarijo, morajo spoznati, da nobena stranka na desnici ni toliko dosegla pod sedanjo vlado, kakor baš oni. Šolski zakon se je njim na ljubo spremenil, pa še več drugih njih želj se je izpolnilo. Drugi teden bode gospodska zbornica imela več sej, mej drugim pride na vrsto posvetovanje o urejenji duhovenske plače.

Komisija **ogerske** gospodske zbornice rešila je že najvažnejše točke zbornične reforme. Zavrgla je predlog, da bi jeden del zborničnih članov volili občinski zastopi, kakor so to levicarji zahtevali. Število imenovanih članov določila je na 50, katerih se 30 takoj imenuje, drugih 20 pa v štirih letih in sicer vsako leto 5. Izmej titularnih škofov ostaneta v zbornici samo Belgradski in Kninski, židovsko duhovenstvo ne dobi v zbornici svojega zastopnika.

Vnanje države.

Na zahtevanje **srske** vlade preselilo se bode generalno ravnateljstvo srske državne železnice iz Pariza v Belgrad.

Bolgarska vlada je iztirala iz **Bolgarije** nemškega nasejenca Ariasa, ki je imel posestvo blizu Varne. Ta Nemec se je, kakor Bolgari trdijo, zakrivil več nepostavnih dejanj. Nemški generalni konzul v Sofiji se je pritožil zaradi tega iztiranja pri bolgarskem ministerstvu vnanjih poslov.

Uporni **Albanci** potrgali so brzozjavne zveze, zato od tam ne moremo pričakovati hitrih in zanesljivih poročil. Turška vlada je neki zbrala vse svoje čete okrog Prizrena, katerih ima sedaj v teh krajih okolu 5000 mož. Zategadelj je pa varnost na mejah Albanije se zelo pomanjšala; ker so se vojaki od tam odmaknili, lahko roparji opravljajo brez vseh zavir svoja dela. Srbija je zaradi tega sklenila pomnožiti svoje straže na mejah, da bode mogla varovati svoje ozemlje pred roparskimi napadi.

K devetinosemdesetletnici rojstva **nemškega** cesarja pojdejo v Berolin princ Waleški in njegov starejši sin ter vojvoda Edinburški. To potovanje bode, kakor se misli, utrdilo dobre razmere mej Nemčijo in Anglijo. — Pruski državni svet je začel posvetovati se o borznem davku. Sklenil je, da se ne dela nikaka razlika mej prodajo borznih papirjev za gotovino in prodajo na upanje.

Zibar pašo, katerega so zaprli na povelje angleškega glavnega poveljništva, odposlali so v prognanstvo na otok Cypem. Preteklost tega veljaka **sudanskega** je jako čudna. Bil je jeden najbogatejših trgovcev z robovi. Leta 1874. je za Ismajila pašo privojeval si Darfur. Pa Egipčani mu neso

Španjskem, Ruskem, Turškem, povsodi, kjer ima le vlada jedino pravico izdajati časopise; ubogi časnikarji pa le dovoljenje šest dni ničesar povedati s pogojem, da bodo vladne laži sedmi dan ponavljali. A v svobodni državi, kjer vsak sme misliti, kar hoče in vsak sme natisniti, kar misli, kaj bi v tej pomagale laži? Resnica, gola resnica je naše blago, in le to zahteva občinstvo od nas. Laži nam le spodkopljejo vero, vzajemno zaupanje ter nas sramotno pogubé. Časnikarji lahko imamo vse napake in pregrehe, razven jedne. Poglejte le angleške „Times“; omahljive so, razzaljive, presilne, a nikdar ne lažnjive. In flagranti zasačen kot lažnik, bi nje lastnik izgubil sto tisoč dolarjev dohodka. In za tako ceno se človek varuje one pregrehe; prijatelj je resnice s premislekom in kreposten zaradi dobička.

Ta ameriška krepost me prav nič ni slepila. Ravno sem mislil, kaj bodem odgovoril, ko zagledam mej vrati gobec domače kune. Bil je moj častivredni sobojnik in sosed, sollicitor Fox, ki se je plazeč nama približal ter z največo uljudnostjo roko podal.

zaupali, zato so ga poklicali v Kajiro, kjer so ga pridržali kot „državnega penzionista“. Ostal je pa vedno v zvezi s Sudanci in koncem prošlega desetletja je, če je tudi bival v Kajiri, v Sudanu podpiral ustanek, v katerem so imeli njegovi hrabri sinovi priorbiti mu sudansko carsko krono. Gordon je pa zatrl ustanek in Ziber pašo obsodili so k smrti. Usmrien pa ni bil, ker se je vlada bala, da bi s tem preveč povejšala nejevoljo v Sudanu. Ko je pa Mahdi uprl se egiptovski vladi, se je Zibar paša večkrat ponujal, da bi ga odposlali v Sudan, ljudstvo pomiriti. V to pa neso hoteli privoliti Angleži. Najnovejša poročila pa javljajo, da je bil v zvezi z Mahdijem in vsled tega so ga pregnali sedaj iz Egipta.

Francozi še neso zaseli mesta That-Kè, katero so izpraznili Kitajci. Sedaj se francosko poveljništvo prizadeva, kolikor je moči urediti transport, da se bodo mogle čete povsod preskrbovati z živim in strelivom. Iz Algira bodo v Tonking odposlali 1000 mezgov, da bodo prenašali živež in strelivo po tamošnjih slabih potih. H kratu hočejo Francozi odposlati ekspedicijo proti Pa-Koi, da prisvoji to mesto. Pa-Koi leži ob Tonkinškem zalivu in iz tega mesta so se Kitajcem pošiljala podkrepiljenja v Lang-Son.

Povedali smo že, da meksikanska vlada hoče nasprotovati prizadevanjem guatemalskega predsednika združiti centralnoameriške države v jedno republiko. Kakor novejša poročila javljajo, je že zaukazala svojemu poslaništvu ostaviti Guatemala in odpotovati v San Salvador. Sansalvadorska republika zbira čete na guatemalski meji.

Dopisi.

Iz Gorice 16. marca. [Izv. dop.] Nekaj časa že mirno spava v Gospodu občespoštovani, nepozabljivi nam Krilan, čislán od vseh brez razločka narodnosti in nikdo niti mislil ni, da bode kdo tolmačil kot narodno demonstracijo spreved in posebno poklonjene mu vence — kar je vendar zadnja čast, katera se more skazati izvrstnemu, nadepolnemu rodoljubu, znancu, prijatelju. Ali človek obrača, Bog pa obrne in pokazale so se čudne posledice, o katerih smo zaman upali, da poročí spretnejša roka kaj natančnejega. Prvi povod ni jim bil iz nasprotnega nam italijanskega tabora, marveč vzdignil je silni hrup Nemeec, inozemec, misleč, da mu je sveta dolžnost, tudi dejansko obstiniti „Schulverein-a“ blažene nazore. Vihar navstane na gimnaziji! Vrla slovenska mladež tukajšnje gimnazije jednih misli jednih čutov poklonila je ranjkemu Pagliaruzziju najkrasnej venec, kateremu so bili pripeti slovenski trakovi z napisom „Gimnazijci — pesniku Krilanu“. Neso se še uresničile besede pesnikove

„Ena se Tebi je želja spelnila,

Da v zemlji domači Ti truplo leži“

— bili so še dragi ostanki prerano umrlega na potu v Kobarid — že je dirjal s protokolom pod pazduho gimnazijski vodja iz razreda v razred, grozeč se nad pregreho, nad silno demonstracijo in protipostavnim (?) obnašanjem slov. dijakov. Pa se pač strogi g. vodja ni jezil nad tem, da se je denar brez njega vednosti nabiral za venec? Zakaj se ni opostavljal enakemu vedenju začetkom šolskega leta o smrti matere tukajšnjemu profesorju veronauka? Nečemo natančneje poročati o preiskavah, pri katerih so dijaki več ali menj že dovolj pokazali svojo narodno provzbujenost, ki jih je celo zapeljala do neumestnih odgovorov. Čudimo se le splošno, da se o petorici slovenskih profesorjev tukajšnje gimnazije razen dveh mora reči — con-

Dobro jutro, dragi Truth, pozdravil je smehljaje časnikarja. Prišel sem v imenu bankirja g. Littla, da bi se z vami pogovoril o kaj važni zadevi. Vaš časopis lahko zasluži dve tisoč dolarjev, dve tisoč dolarjev ponavljal je, povdarjaje vsaki zlog.

Dobro, odvrnil je mrzlo časnikar; to je zadeva mojega družnika.

Pozvonil je. Odrple so se male duri in skozi nje je prišel ne brez težave kaj debel mož, kate-rega bi bil po velikanskem životu, po goli glavi, po velikih ušesicah in po naprej molečih zobeh imel za preoblečenega slona.

Dobro jutro, doktor Smith, vzkliknil je glasno se zasmеjoč, dobro jutro; precej sem vas izpoznal na bolni roki. Kaj pravite o mojem včerajšnjem nabitku, dragi Cincinnatus? Današnji je še boljši, kali ne? Truth, oni štirje osli so prodani; Ginocchio nam piše, naj pošljemo po denar za naznanilo. Dobro jutro, Fox, a vi ste tako majhni, da sem vas imel za doktorjevo senco. Vi drugi odvetniki (solicitors) imate tako nežno rahlo vest, da se vsled golih pomislov hujšate in sušite. Kaj pa ste nam prinesli?

(Dalje prih.)

ticuere omnes, attentique ora tenebant — ker je dijake tako slabo zagovarjaje prikimala, da je dijaško postopanje — po nazorih vsegamogočnega vodje in nekoga njemu višjega, od katerega smo kaj tacega najmanj pričakovali — gola demonstracija, da se je njihovo blago sočutje vpričo vseh profesorjev ostro grajalo in kaznilo. Pa kaj češ, tudi grški bogovi klanjali so se Zenu! Gospodje se neso upali, dijaki ne bodo smeli v bodoče pokazati, kaj so! trobojnica slovenska, od države v najvažnejih slučajih zmirom pripoznana, prepovedana je tedaj za naprej v enakih slučajih dijaštvu. Že sedaj čutijo slov. dijaki sovraštvo vodje in drugov. Seveda so porabili na svojo korist tudi Italijani ta v začetku in namenu nevažni dogodek. „Soča“ je tudi o tem poročala, ali za stvar bi se moralo zanimati celo slovenstvo, posebno njega zastopniki in radi tega prosimo priobčiti ta dogodljaj v Vašem cenjenem listu.

Z Jesenic 16. marca. [Izv. dopis.] Tukajšnje „Bralno in pevsko društvo“ imelo je pred nekaj časom volitev predsedništva. Izvoljeni so bili jednoglasno gg.: A. Treven, župan Jeseniški, predsednikom; F. Papež, podpredsednikom; F. Resman, blagajnikom in J. Repe tajnikom. Društveni pevovodja je nadučitelj g. A. Maier. Akoravno je društvo še mlado, vender jako hitro napreduje. Vsa čast g. županu Trevenu, kateri je prvi podpiratelj in dobitnik temu koristnemu društvu.

Časopise „Slovenski Narod“, „Edinost“, „Slovana“, „Laibaicher Zeitung“, „Vrtec“, „Kmetovalca“, „Škrata“, „Brenclja“ in „Sadjerejca“ daje omenjeni gospod društvu brezplačno. Razen navedenih časopisov pa beremo v društvu tudi: „Zvon“, „Učiteljskega Tovariša“, „Novice“, „Danico“, „Slovenca“, „Ljublj. List“ in „Jurija s pušo“.

Udje, katerih je že lepo število, kaj marljivo berjo; posebno pa je v nedeljah in praznikih društvena soba kar napolnjena. Bralno in pevsko društvo ima svojo sobo provizorično v šolskem poslopju. Obžalovali bi, ko bi se ta soba ne dovolila več temu blagemu namenu, temveč, da bi se — kakor se neki namerava — napravila v njej srenjska ječa, katera gotovo ne bode kinč šoli. A nadejamo se, da nas bode naš vrli župan tudi v tej zadevi podpiral, ter takim možem, ki take predloge stavijo, razložil, da se šola in „keha“ ne vjemata, — pač pa ima bralno in pevsko društvo v šolskem poslopju pravi prostor — ker tudi ono izobražuje ljudstvo. Gospod Treven pa naj nam še mnogajeta leta župani, ker on ni samo odločen narodnjak, dobitnik šoli in našemu društvu, ampak tudi pravi vzgled dobrega, pravičnega in skrbnega župana.

Domače stvari.

— (Instalacija.) Kan-nik Strassburškega kapitela, č. g. dr. Lavoslav Gregorec, bil je včeraj 16. t. m. v Mariboru instaliran za Novo cerkev kot Vicarius perpetuus

— (Zbolel) je precej hudo knezoškof Ste-pischnegg ter že teden dnij ne sme iz hiše. Prestal je sedaj vnetico pluč, katero je na potu z Dunaja dobil. Zdaj mu je že malo bolje.

— (Imenovanje.) Avskultant dr. Ernst Moritsch imenovan je pristavom pri c. kr. okrajni sodnji v Marnbergu.

— (Sokolov jour-fixe) bode jutri, 18. t. m. v steklenem salonu čitalnične restavracije. Reditelja večeru, gg. Dečman in Dežman, skrbela sta za mnogovrsten in zanimiv program. Razen petja čitalničnih pevcev in članov pevskega društva „Slavec“, bodo se predstavljale: 1. Meglene podo-be. 2. Komični prizor: Klepetec. 3. Prizor iz „Krojača Fipsa“. Vabijo se vsi člani in prijatelji društva, zlasti pa vsi Josipi.

— (Na Reki) delajo se velike priprave za vsprejem prestolonaslednikov. Mej drugim naročile so dame velikansk bouquet, ki bode meril 80 centimetrov in bode sestavljen iz samih (10.000) šmar-nic (Convalaria majalis), katere cvetlice ima Štefan-ija posebno rada. Čipke za ta bouquet naročili so iz Bruselja, monogram za manšeto pa iz Pariza.

— (Tombolo), katero je finančno ravnateljstvo pretekli predpust prepovedalo, dovolilo je zdaj c. kr. finančno ministerstvo na korist delavski bolnišni in invalidni blagajni. Vršila se bode ta tombola prihodnje nedeljo 22. t. m. v gostilni pri „Virantu“, ob 3. uri zvečer.

— („Podpiralna zaloga slovanskih vseučiliščnikov v Gradci“) izdala je četrto poročilo o svojem delovanju in stanju. V preteklem

letu imela je 661 gld. 11 kr. dohodkov, stroškov pa 383 gld. 77 kr., tedaj je v blagajni ostalo 277 gld. 34 kr. Slovanskim vseučiliščnikom dalo se je 288 gld. podpore. „Podpiralna zaloga dobro in previdno napreduje, v vrednostnih papirjih ima že 5200 gld. nom. vrednosti, a vender je ta vsota še preneznatna, da bi ustrezala potrebi. Zatorej se odbor v svojem poročilu obrača do občinstva z besedami: „Konečno odbor še jedenkrat opozarja častito občinstvo na blagosodne namene, koje ima naša zaloga. Zavoljo tega pa je prav žalostno, da se naši slovanski bratje, kojih sinovom se je že podelila marsikatera in često zdatna podpora, celo nič ne zanimajo za ta zavod. Tako se tedaj obrača odbor posebno do vas, rodoljubi slovanski! Ne pozabite tudi v novem letu obrniti svojih močij v korist lastnemu narodu in blagovolite podpirati mladino, ki je poklicana posvetiti nekđaj svoje moči na korist svoje mile domovine!“

— (Orožne vaje za moštvo), pešce in lovce prično se 27. aprila in nehajo 9. maja t. l.

— (Vojaških) novincev se ima letos na Kranjskem nabrati: 1332 za stalno vojsko, 133 za nadomestovalno rezervno, 245 za dež. brambo, vkupe tedaj 1710; na Koroškem: 898 za stalno vojsko, 90 za nadomestovalno rezervno in 165 za dež. brambo, tedaj 1153; na Štirnškem: 2903 za stalno vojsko, 290 za nadomestovalno rezervno, 535 za dež. brambo, skupno 3728; na Primorskem: 1529 za stalno vojsko, 153 za nadomestovalno rezervno, 282 za deželno brambo, vseh tedaj 1964. V imenovanih deželah bode se torej nabralo 8555 vojaških novincev in sicer 6662 za stalno vojsko, 666 za nadomestovalno rezervno in 1227 za deželno brambo. V okraji Kamniškem bili bi imeli nabrati 149 vojaških novincev za stalno vojsko, 24 za nadomestovalno rezervno, 53 pa za deželno brambo, dobili so jih pa le 73 za stalno vojsko, 1 za deželno brambo, za nadomestovalno rezervno pa nobenega ne.

— (Iz Rateč na Gorenjskem) se nam poročá, da je v 15. dan t. m. ob 6. uri zvečer navstal ogenj pri nekem kmetu sredi vasi. A otroci zapazili so ogenj in na njih krik prihiteli so ljudje iz vse vasi vkupe in ogenj je bil hitro pogašen, tako da k sreči ni nobene škode.

— (Vabilo) k pevskej veselici, ki jo priredi bralno društvo v Krškem v svoji sobani dne 19. sušca 1885. Spored: 1. A. Nedved. — „Pozdrav“, moški zbor i bariton solo. 2. Vilhar. — „Nezakonska mati“, samospiev z glasovirom. 3. A. Hajdrih. — „Sirota“, moški zbor i alt solo. 4. J. Leybach. — „Nocturne“, gosli in glasovir. 5. V. Lisinski. — „Tam gdje stoji“, četvero-spiev. 6. D. Jenko. „Kam“, samospiev s glasovirom. 7. A. Vogl. — „Cigani“, moški zbor. Začetek ob 8. zvečer.

Odbor.

Najnovije vesti.

London 16. marca. „Times“ poročajo: Pristaši Mahdijevi vzeli so Kasalo. Posekali so vso posadko. Vlada nema o tem še nobenega poročila in iz Kajire se brzjavlja, da vest o zajetji Kasale ni istinita.

Atene 16. marca. V spremstvu kraljice, princev in velikega kneza Pavla obiskala sta cesarjevič Rudolf in Štefanija včeraj „Akropolis“, starinske zbirke in observatorij. Prenočila sta na ladiji „Miramare“. Danes dopoldne vsprejela diplomate, grške ministre, potem sta kralj in kraljica prišla na obisk, za njima pa veliki knez Pavel. Zajutrek bil je pri Trauttenbergu, potem ogled muzejev. Pri včerajšnjem vsprejemu bil je kralj v avstrijske uniformi. Zvečer bil je visokima gostoma na čast pri kralji obed s 140 kuverti. Časniki izražajo svojo zadovoljnost na pohodu prestolonaslednikov.

Razne vesti.

* (Ruska cerkev na Dunaji.) Odkar je umrl Rajevski, bilo je mesto župnega oskrbnika ruske cerkve na Dunaji izpraznjeno. Zadnje dni imenoval je car g. Nikolajevskega iz Revala za to mesto. Novoimenovani pride v kratkem na Dunaj.

* (Izneverjenje na pošti.) Iz Pešte se brzjavlja 14. t. m.: „Poštni uradnik Maar izneveril je 15.400 gld. ter pobegnil“. — Emil Maar izplačeval je manjše vsote na poštne nakaznice in je bil ves čas svojega 20 letnega službovanja pravi uzor zvestega, vestnega in prav marljivega uradnika. Tem bolj so se torej čudili pregledovalci bla-

